احکام تبلیغ

حجت‌الاسلام محمدحسین فلاح‌زاده

احکام حسینی علیه السلام : احکام مربوط به امام حسین علیه السلام

مشخصات کتاب

سرشناسه : فلاح زاده، محمدحسین، 1338 -

عنوان و نام پدیدآور : احکام حسینی علیه السلام : احکام مربوط به امام حسین علیه السلام/ محمدحسین فلاح زاده؛ به سفارش هیئت امناء حسینیه شهدا.

مشخصات نشر : قم: سازمان تبلیغات اسلامی، پژوهشکده باقرالعلوم (ع)، انتشارات نورالسجاد، 1389.

مشخصات ظاهری : 48ص.؛ 10 × 20 س م.

شابک : 6000 ریال: 978-600-5220-44-5

وضعیت فهرست نویسی : فاپا

یادداشت : کتابنامه: ص. 47-48؛ همچنینی به صورت زیرنویس.

عنوان دیگر : احکام مربوط به امام حسین (ع).

موضوع : حسین بن علی (ع)، امام سوم، 4 - 61ق.

موضوع : فتوا های شیعه -- قرن 14

موضوع : فقه جعفری -- رساله عملیه

شناسه افزوده : سازمان تبلیغات اسلامی. پژوهشکده باقرالعلوم (ع). انتشارات نورالسجاد

شناسه افزوده : هیأت امناء حسینیه شهدا قم

رده بندی کنگره : BP183/9/ف8الف27 1389

رده بندی دیویی : 297/3422

شماره کتابشناسی ملی : 2177240

به سفارش: ستاد احیای امر به معروف و نهی از منکر و پژوهشکده امر به معروف و نهی از منکر

فهرست

مقدمه 5

احکام مربوط به امام حسین علیه السلام 9

نام امام حسین علیه السلام 10

حرم امام حسین علیه السلام 13

تنجیس حرم 17

تطهیر حرم 17

خواندن نماز یا تطهیر حرم 19

استفاده از وضوخانه حرم 20

زیارت امام حسین علیه السلام 21

ایام مخصوص زیارت امام حسین علیه السلام 23

تربت امام حسین علیه السلام 25

تسبیح تربت 26

عزاداری امام حسین علیه السلام 28

استفاده از ابزار موسیقی در عزاداری 31

قمه زنی 32

ایام عزاداری امام حسین علیه السلام 36
نذورات امام حسین علیه السلام 38
بردن اشیاء حرم 40
موقوفات امام حسین علیه السلام 41
تصویر امام حسین علیه السلام 44
آب فرات 46
فهرست منابع 48

مقدمه

اجرای احکام الهی، آرمان بزرگ پیامبران الهی و پیشوایان معصوم علیهم السلام است. آموزش، اطلاع رسانی، شبهه زدایی و نشر قوانین قرآن و عترت علیهم السلام و معارف الهی خدمتی ارزشمند به عموم انسان ها و حرکت کاروان بشری به سوی بهشت است.

یادگیری احکام (بایدها و نبایدهای دینی) وظیفه ای الهی و راهکار سلامت ایمان و اخلاق و گامی به سوی رسیدن به مقام قرب الهی است.

خطوط اصلی و فرعی تمام فعّالیّت های فردی و اجتماعی در سایه قوانین و احکام الهی مشخص می شود. احکام دین در تمام بخش های عبادی، اعتقادی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی، راهنمای زندگی انسان است. و انسان بدون تفقه و شناخت مسائل شرعی در شمار گمراهان و مغضوبان خداوند قرار می گیرد. البته دانستن مسائل شرعی مقدّمه عمل و اجرای آن است.

ص: 4

ص: 5

پژوهشکده امر به معروف از سالیان نخستین تأسیس (سال 1389ش) در اندیشه تدوین و نشر احکام الهی بوده و در همین راستا، مجموعه فقه و زندگی و احکام اصناف مختلف را با همین هدف فراهم آورد.

جامعه اسلامی ما در یادگیری عقاید و اخلاق و احکام مدیون و مرهون افکار و ایثار حضرت سید و سالار شهیدان امام حسین علیه السلام است پس از قرآن کریم شور عاشورایی در طول تاریخ بزرگترین عامل پاسداری از اسلام و مسلمین بوده است در سایه روضه های حسینی، عقاید اسلامی، اخلاق دینی و احکام شرعی به جامعه اسلامی منتقل شده و می شود.

قیام سیدالشّهدا هم پرچم جهاد و شهادت را برافراشت، هم شیوه مقاومت در برابر دولت های ستمگر را نشان داد. و سرانجام چراغ هدایت و کشتی نجات امت اسلامی در سراسر جهان و تاریخ گردید.

به پاس این نورافشانی ها، پژوهشکده امر به معروف و نهی از منکر از حجت الاسلام و المسلمین فلاح زاده درخواست کرد احکام مرتبط با خود آن بزرگوار را از منابع فقهی گردآوری نمایند تا شیفتگان آن بزرگوار با »احکام حسینی« آشنا شوند. این دفتر حاصل تلاش در این میدان است. امیدواریم، عرض ارادتی به ساحت قدسی امام شهیدان محسوب شود و زمینه آشنائی بیشتر با احکام الهی را فراهم آورد شایسته است در تمام زمینه ها، احکام

شرعی براساس مناسبت ها، گروه ها و اصناف اجتماعی و رشته های تحصیلی و سطوح مختلف درسی فراهم شود، تا همه ما با وظیفه دینی خود بهتر و بیشتر آشنا شویم. ان شاءاللّه.

واللّه ولی التوفیق

پژوهشکده امر به معروف

تلفن: 37734430 (025)

InfoAl-Adl.ir

ص: 8

شاید این عنوان را یکی از موضوعات فقهی ندانید و به نظر بعید آید که چه نوع احکامی به حضرت اباعبداللّه الحسین علیه السلام مربوط می شود، ولی پس از پرداختن به این مطلب و کنکاش در فروع فقهی و ارزیابی و دسته بندی احکام مورد نظر، به اهمیّت و جامعیّت فقه اهل بیت علیهم السلام پی خواهیم برد.

احکام مربوط به امام حسین علیه السلام را در موضوعات ذیل مورد بررسی قرار می دهیم:

1.نام امام حسین علیه السلام 2.حرم امام حسین علیه السلام 3.زیارت امام حسین علیه السلام 4.تربت امام حسین علیه السلام 5.عزاداری امام حسین علیه السلام 6.نذورات امام حسین علیه السلام 7.موقوفات امام حسین علیه السلام 8.تصویر امام حسین علیه السلام 9.آب فرات.

برخی از اسامی، اماکن، ایام، افراد و اشیاء دارای تقدّس و احترام خاصی هستند. قداست اینها به کیفیّت و مقدار ارتباط آنها با ذات اقدس الهی است، چون تمام قداست ها از آن خداوند است، پس:

- نام خداوند و صفات او مقدّس است، چون اسماءاللَّه اند.

- پیامبران برترین انسان ها هستند، چون، انبیاءاللَّه اند.

- قرآن دارای احترام خاصی است، چون، کتاب اللَّه است.

- پیشوایان معصوم علیهم السلام دارای منزلت ویژه ای هستند، چون حُجَج اللَّه اند.

- پس از معصومین علیهم السلام شهید دارای برترین مقام است، چون قتیل فی سبیل اللَّه است.

- کعبه و مسجدالحرام، بلکه تمام مساجد محترمند، چون بیوت اللَّه اند.

- و روز جمعه و عیدین و غدیر و عاشورا و ماه رمضان دارای احترام و قداست ویژه اند، چون ایّام اللّه اند.

نام مبارک امام حسین علیه السلام نیز چون از نام های بهشتی و نام حجّهاللّه و ثاراللّه است، دارای احترام و احکام خاصی است:

1. حفظ احترام این نام لازم، و بی احترامی به آن حرام است.

2. هرگونه عملی که به نوعی بی احترامی به نام امام حسین علیه السلام محسوب شود، حرام است، مانند:

* سوزاندن ورقه ای که نام ایشان بر آن نوشته شده است.

* انداختن در جایی که بی احترامی به آن باشد، مثل محل زباله و خاکروبه.

* نوشتن آن با چیزی و بر چیزی که بی احترامی باشد.

* گذاشتن چیزی بر آن که بی احترامی به حساب آید.

3. رساندن جایی از بدن به نام امام حسین علیه السلام بدون طهارت بنابر احتیاط جایز نیست، بنابراین دست گذاشتن بر نام امام حسین علیه السلام یا آویختن زیور یا پوشیدن لباس که نام امام حسین علیه السلام بر آن نوشته شده در صورتی که تماس با بدن داشته باشد، بنابر احتیاط حرام است.

4. اگر کسی را به نام حسین نامگذاری کنند، نام آن شخص احکام مربوط به نام امام حسین علیه السلام رإ ندارد. (1)

1- آیهاللَّه سید کاظم طباطبایی یزدی قدس سره، العروهالوثقی، ج1، ص203؛ امام خمینی قدس سره، استفتائات، ج1، ص47و48؛ آیهاللّه خامنه ای (دامت برکاته)، ترجمه اجوبهالاستفتائات، ص164.

حرم امام حسین علیه السلام

اشاره

امام صادق علیه السلام فرمود: در چهار مکان نماز تمام است: در مسجدالحرام، مسجدالنبی، مسجد کوفه و حرم امام حسین علیه السلام. (1)

اینها را »اماکن تخییر« می نامند، یعنی مکان هایی که مسافر می تواند نماز را تمام یا شکسته بخواند.

محل دفن امام حسین علیه السلام و اطراف قبر ایشان تا جایی که حرم نامیده می شود، دارای احکام خاصی است که به برخی از آنها اشاره می کنیم:

1. یکی از چهار مکانی که مسافر می تواند نمازش را تمام بخواند، حرم اباعبداللّه الحسین علیه السلام است.(2) این مطلب از دو جهت قابل توجه و دارای اهمیت است:

1- وسائل الشیعه، ج5، ص546.
2- تحریرالوسیله، ج1، ص264، القول فی احکام المسافر، م8؛ توضیح المسائل، م1356.

الف) حرم امام حسین علیه السلام در ردیف حرم خداوند تعالی و حرم رسول خداصلی الله وعلیه وآله قرار گرفته است.

ب) در حدیثی آمده است: سرّ آنکه مسافر می تواند نماز خود را تمام بخواند، بدان جهت است که در این جاها نباید احساس غربت کند و مثل آن است که در خانه خود نماز می خواند چون: مسجدالحرام (خانه الوهیّت) اوّلین خانه ای است که برای مردم بنا شده است،(1) و معمار آن خانه حضرت ابراهیم، پدر همه مسلمانان است، چون قرآن می فرماید:

«مِلَّةَ أَبِیکُمْ إِبْرَاهِیمَ هُوَ سَمَّاکُمْ الْمُسْلِمینَ مِنْ قَبْلُ»(2)

و هیچ کس در خانه پدری نمازش را شکسته نمی خواند.

و مسجد النّبی (مکان نبوّت) و مسجد کوفه (مکان ولایت و حکومت حضرت علی علیه السلام نیز چنین است، چون پیامبر فرموده است:

اَنَا وَ عَلیٌّ اَبَوا هذِهِ الْاَمَّه؛

من و علی دو پدر این امّت هستیم.

و در حرم امام حسین علیه السلام (مکان شهادت) که یادآور شهادت است، همه حکم شاهد و حاضر را دارند و حاضر (غیرمسافر) نیز نمازش تمام است.

1- «إِنَّ أَوَّلَ بَیْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِی بِبَکَّهَ مُبَارَکا وَ هُدیً لِلْعَالَمِینَ«؛ سوره آل عمران، آیه96.
2- سوره حج، آیه78.

2. تمام روضه شریفه حرم مطهر امام حسین علیه السلام و رواق ها و مسجد متّصل به آن همین حکم را دارد و مسافر می تواند در آنجا نیز نماز را تمام بخواند،(1) ولی در غیرروضه شریفه؛ احتیاط مستحب است که مسافر نمازش را شکسته بخواند. (2)

3. مسافر می تواند در اماکن تخییر بدون نیت تمام یا شکسته، نماز را شروع کند و در وسط آن یکی را اختیار کند و بر همان اساس نماز را به پایان ببرد و حتی در اثنای

نماز می تواند نیّت را برگرداند، مثلاً به نیّت شکسته خواندن، نماز را شروع کرده و در اثنای نماز قصد کند که نماز را چهاررکعتی تمام کند و همچنین به عکس (تا وقتی که محل عدول نگذشته باشد) پس اگر به نیّت نماز چهار رکعتی شروع کند و در رکعت اول یا دوم تصمیم بگیرد که نماز را شکسته بخواند اشکال ندارد. (3)

4. حکم تخییر مخصوص نماز است، بنابراین، شخص مسافر حتی اگر تمام روز را در حرم امام حسین علیه السلام یا در کربلا بماند، نمی تواند روزه بگیرد، مگر روزه مستحب با نذر که حکم جداگانه ای دارد. (4)

1- به فتوای برخی از مراجع معظم تقلید، مسافر تنها در اطراف ضریح مقدّس و زیر گنبد می تواند نماز را کامل بخواند و در جاهای دیگر شکسته است.
2- امام خمینی قدس سره، تحریرالوسیله، ج1، ص264، القول فی احکام المسافر، م8.
3- همان.
4- همان، م10.

5. حفظ احترام حرم واجب است و هر کاری که بی احترامی به آن باشد حرام است؛ مثل آب دهان انداختن یا با کفش وارد شدن. (1)

6. نمازخواندن در آنجا ثواب بسیار دارد و در برخی روایات وارد شده که ثواب نماز در حرم امامان از ثواب نماز در مسجد بیشتر است. (2)

7. توقف جنب و حائض و نفساء در حرم امامان علیهم السلام، بنابر احتیاط جایز نیست، ولی عبور از آن به طوری که از یک در وارد و از در دیگر خارج شود، اشکال ندارد و احتیاط مستحب است که در آن حال از داخل حرم عبور نکند، این حکم اختصاص به اطراف ضریح (روضه شریفه) و رواق ها دارد، ولی صحن ها و حرم امامزاده ها این حکم را ندارد.(3)

8. زن مستحاضه می تواند به مسجد یا حرم امامان معصوم علیهم السلام برود و در آنجا توقّف کند، حتی مستحاضه متوسطه و کثیره، ولی احتیاط مستحب است اگر غسل هایی که برای نماز گفته شده انجام نداده در آنجا توقف نکند. (4)

1- امام خمینی قدس سره، استفتائات، ج1، ص47.
2- سید محمد کاظم طباطبایی یزدی قدس سره، العروهالوثقی، ج1، ص452، م5؛ تحریرالوسیله، ج1، ص151 و ص596.
3- العروهالوثقی، ج1، ص203و238؛ تحریرالوسیله، ج1، فصل فی الاستحاضه، ص59، م8.
4- تحریرالوسیله، ج1، ص253، م18.

9. چون حرم امام حسین علیه السلام مکان مقدسی است، اگر انسان کار خیری انجام دهد؛ مثلاً قرآن تلاوت کند یا به فقیری صدقه دهد، ثواب بیشتری دارد و اگر گناهی مرتکب شود، مثلاً دروغ بگوید یا غیبت کند یا به نامحرمی نگاه کند، عذاب افزون تری خواهد داشت و اگر آن گناه موجب حد یا تعزیر باشد، به جهت حرمت شکنی آن مکان، مجازات بیشتری خواهد شد.

تنجیس حرم

1. نجس کردن زمین و سقف و فرش و بام و اطراف حرم امام علیه السلام جایز نیست.(1)

2. احتیاط واجب آن است که طرف بیرون دیوار حرم را نجس نکنند. (2)

3. نجس کردن فرش حرم نیز بنابر احتیاط واجب حرام است. (3)

تطهیر حرم

1. تطهیر جایی از حرم که نجس شده واجب است و فرقی در این مسأله بین داخل و سقف و پشت بام و حتی طرف داخل دیوار حرم نیست. (4)

1- توضیح المسائل، م900.
2- همان.
3- العروهالوثقی، ج 1، فی احکام النجاسات، ص 86، م 8 و توضیح المسائل، م905.
4- العروهالوثقی، ج1، فی احکام النجاسات، ص84، م2.

2. اگر طرف بیرون دیوار حرم نجس شود، بنابر احتیاط واجب باید تطهیر کنند.(1)

3. هنگامی که انسان از نجس شدن حرم مطّلع شد، فوراً باید آن را تطهیر کند، بنابراین نباید به قدری معطل کند که عرفاً بگویند تأخیر کرده است.(2)

4. تطهیر حرم واجب کفایی است و اختصاص به کسی که آنجا را نجس کرده یا سبب نجس شدن آن شده ندارد، بلکه بر همه افرادی که می توانند آنجا را تطهیر کنند واجب است.(3)

5. اگر فرش حرم نجس شود، بنابر احتیاط واجب باید آن را تطهیر کنند ولی چنانچه به واسطه آب کشیدن خراب می شود و بریدن و تراشیدن جای نجس بهتر است، باید محل نجس را بتراشند یا ببرند و اگر کسی که می بُرد یا می تراشد خودش نجس کرده باشد، باید آن را اصلاح کند.(4)

6. اگر انسان نتواند جایی را که نجس شده تطهیر کند یا کمک لازم داشته باشد و پیدا نکند تطهیر حرم بر او واجب نیست ولی اگر بی احترامی به حرم باشد، بنابر احتیاط واجب باید به کسی که می تواند آن را تطهیر کند، اطلاع دهد. بنابراین چون زائران محترم خودشان

1- همان.
2- همان.
3- همان.
4- همان، ص86، م8 و توضیح المسائل، م905.

نمی توانند به این امر اقدام کنند باید به مسئولان یا مأموران نظافت و خدام حرم اطلاع دهند.(1)

خواندن نماز یا تطهیر حرم

1. اگر انسان در وقت نماز و قبل از شروع آن متوجه شود، جایی از حرم نجس است، (مثلاً ببیند چند قطره خون بر فرش حرم ریخته است):

الف. وقت نماز وسعت دارد، تطهیر آن بر خواندن نماز مقدم است.

ب. وقت نماز تنگ است؛ یعنی اگر بخواهد آنجا رإ؛

تطهیر کند و بعد از آن نماز بخواند؛ تمام یا قسمتی از آن پس از وقت خوانده می شود نمازخواندن بر تطهیر آنجا مقدم است. (2)

2. اگر انسان در بین نماز متوجه شود یا یادش بیاید که جایی از حرم نجس است، الف.چنانچه با تمام کردن نماز، تطهیر تأخیر نمی شود، مثلاً در رکعت آخر نماز است یا وقت نماز تنگ است، باید نماز را تمام کند و پس از نماز آنجا را تطهیر کند، ب.در صورتی که تأخیر نمی شود و وقت نماز وسعت دارد باید نماز را رها کند و آنجا را تطهیر کند و بعد از آن نمازش را بخواند. (3)

1- توضیح المسائل، م901.
2- العروهالوثقی، ج1، فی احکام النجاسات، ص85، م4.
3- همان، ص84، م2.

3. کسی که باید ابتدا حرم را تطهیر کند، اگر اول نمازش را خواند، هرچند به جهت ترک تطهیر حرم گناه کرده است ولی نمازش باطل نیست. (1)

4. اگر نجس بودن حرم را فراموش کند و نماز را بخواند و پس از نماز یادش آمد نمازش صحیح است. (2)

استفاده از وضوخانه حرم

کسی که نمی خواهد به حرم مشرف شود اگر نداند وضوخانه یا حوض حرم را برای همه مردم وقف کرده اند یا تنها برای کسانی که به زیارت می روند نمی تواند از وضوخانه یا حوض حرم وضو بگیرد، ولی اگر معمولاً کسانی هم که نمی خواهند به حرم مشرف شوند وضو می گیرند، اشکال ندارد.

1- همان.
2- همان.

زیارت امام حسین علیه السلام

اشاره

برای تشرّف به حرم مطهر هریک از معصومین علیهم السلام و نیز حرم امام حسین علیه السلام و در حال زیارت قبر مطهر ایشان، این کارها مستحب است:

1. غسل زیارت، و کیفیّت آن هم با سایر غسل ها فرقی ندارد ولی به نیّت غسل زیارت انجام داده می شود.

2. با طهارت و باوضو بودن.

3. پوشیدن لباس های پاک و تمیز؛ و بهتر است لباس سفید بپوشد. (1)

4. با آرامش و وقار حرکت کردن و گام ها را کوتاه برداشتن.

5. مشغول بودن به ذکر، به خصوص ذکر »اللَّه اکبر« و »الحمدللَّه« در حال رفتن به حرم.

1- در زیارت سایر مشاهد مشرّفه عطرزدن و خوشبوکردن خود، مستحب است، امّا در زیارت امام حسین علیه السلام مستحب نیست.

6. خواندن اذن دخول؛ اجازه گرفتن برای ورود به حرم.

7. بوسیدن آستانه و درگاه حرم، ولی سجده کردن جایز نیست، مگر آنکه سجده شکر به جهت توفیق این زیارت.

8. واردشدن به حرم با پای راست.

9. نزدیک حرم رفتن به طوری که بتواند در کنار ضریح قرار گیرد، در صورتی که مزاحمتی برای زائران نداشته باشد و سبب اختلاط با نامحرم نباشد.

10. ایستادن در حال زیارت، اگر عذری ندارد و بتواند بایستد.

11. تکبیرگفتن پیش از زیارت، وقتی قبر مطهّر را می بیند.

12. خواندن زیارت هایی که از معصومین علیهم السلام رسیده است.

13. آهسته زیارت خواندن و پرهیز از صدای بلند.

14. خواندن دورکعت نماز زیارت، پس از زیارت و هدیه ثواب آن به حضرت.

15. پشت به قبله و روبه قبر زیارت خواندن.

16. خواندن دعا و قرآن و هدیه ثواب آن به حضرت.

17. توبه از گناهان، زیرا حرم امام حسین علیه السلام و نیز حرم معصومین علیهم السلام محل پذیرش توبه است.

18. پرهیز از سخنان ناشایست و لغو و بیهوده و امور دنیایی در حرم.

19. بیرون رفتن از حرم پس از زیارت، تا جا برای دیگران باشد و از زیارت ملول نشود و شوق زیارت همچنان در دلش زنده بماند. (1)

ایام مخصوص زیارت امام حسین علیه السلام

1. شب و روز جمعه

2. روزهای اوّل و وسط و آخر ماه های قمری

3. روز عاشورا

4. اوّل و نیمه ماه رجب

5. سوّم شعبان (سالروز ولادت آن حضرت)

6. شب نیمه شعبان

7. در تمام روزهای ماه رمضان به ویژه در دهه آخر آن ماه

8. شب های قدر

9. عید فطر

10. روز عرفه

11. عید قربان

12. روز مباهله (24ذی حجّه)

1- العروهالوثقی، ج1، فی الوضوئات المستحبه، ص194؛ الخامس فی الاغسال المکانیه و الفعلیه، ص462؛ علامه مامقانی قدس سره، سراج الشیعه فی آداب الشریعه، ص41؛ حاج شیخ عباس قمی قدس سره، مفاتیح الجنان، آداب زیارت.

13. روز دوشنبه هر هفته، که روز مخصوص زیارتی امام حسن و امام حسین علیهماالسلام است.(1)

1- کامل الزیارات، باب70تا74، ص186تا201؛ علامه محمدباقر مجلسی قدس سره، بحارالانوار، ج98، باب12تا14، ص85تا104.

تربت امام حسین علیه السلام

اشاره

به پاس فداکاری امام حسین علیه السلام و شهادت ایشان در راه احیای دین، آثار و احکام خاصی برای خاک قبر (1)آن امام

قرار داده شده است:

1. در حال نماز سجده بر تربت امام حسین علیه السلام مستحب است و سبب افزایش ثواب نماز می باشد. (2)

2. خوردن کمی از تربت حضرت سیدالشهداءعلیه السلام، برای شفا اشکال ندارد.(3)

3. برآوردن کام نوزادان با تربت حسینی مستحب است. (4)

1- در روایتی از امام صادق علیه السلام آمده است: اگر تا یک میل (حدود 1800متر) از اطراف قبر آن حضرت خاک بردارند، احکام تربت امام حسین علیه السلام را دارد.
2- العروهالوثقی، ج 1، فی مسجد الجبهه، ص 646، م 26؛ توضیح المسائل، م1083.
3- توضیح المسائل، م2628.
4- تحریرالوسیله، ج2، ص310، م2.

4. حفظ احترام آن لازم است و هرگونه بی احترامی به آن حرام است، ازجمله:

* نجس کردن آن جایز نیست.

* انداختن آن در جایی که بی احترامی باشد حرام است.

* اگر در جایی که بی احترامی باشد بیفتد در صورت امکان باید آن را بیرون آورند.

5. مستحب است، هنگام دفن میت مقداری تربت همراه او گذاشته شود و با حنوط (1)او نیز مخلوط

کنند.

6. کالایی که به جایی می فرستند مستحب است مقداری تربت هم همراه آن بگذارند، مثلاً جهیزیه دختر.

7. بوییدن و بوسیدن تربت امام حسین علیه السلام و بر چشم مالیدن مستحب است، و حتی دست کشیدن بر آن و بر سایر اعضای بدن مالیدن نیز ثواب دارد.

از این مسائل برمی آید که مستحب است تمام زندگی همراه با تربت حسینی باشد، آغاز و ادامه و پایان.

تسبیح تربت

ذکرگفتن با تسبیحی که از تربت امام حسین علیه السلام ساخته شده باشد و حتی همراه داشتن آن مستحب است، حال که

1- حنوط: مقداری کافور است که بر جاهای سجده میت می گذارند؛ پیشانی، کف دست ها، سر زانوها و نوک انگشتان بزرگ پاها.

سخن از تسبیح تربت به میان آمد، بجاست تاریخچه مختصر آن نیز گفته شود:

پس از آنکه پیامبراسلام صلی الله وعلیه وآله ذکرهای معروف را به دخترشان حضرت زهراعلیهاالسلام آموختند، ایشان برای شمارش آن ذکرها، تسبیحی از نخ پشمین ساختند که به آن گره های متعدد زده بودند، پس از شهادت حضرت حمزه سیدالشهداءعلیه السلام در غزوه احد، حضرت زهراعلیهاالسلام از تربت ایشان تسبیحی ساخته و به نخ کرده بودند و با آن، تسبیحات را می شمردند، مردم نیز از آن پس همین گونه عمل کردند. چون امام حسین علیه السلام در کربلا به شهادت رسید، به خاطر فضیلت تربت او، این کار درباره تربت قبر آن امام شهید انجام گرفت.

امام صادق علیه السلام فرمود:

مَنْ کانَت مَعهُ سَبحهٌ من طین قبر الحُسین علیه السلام کُتِبَ مُسبّحاً و ان لم یُسبّحْ بِها. (1)

هرکه تسبیحی از تربت قبر حسین علیه السلام داشته باشد، تسبیح گوی نوشته می شود، هرچند با آن تسبیح نگوید

و امام کاظم علیه السلام فرمود:

شیعه ما از پنج چیز بی نیاز نیست: مسواک، شانه، سجاده، تسبیح تربت و انگشتر عقیق.(2)

1- بحارالانوار، ج83، ص332.
2- همان، ص334.

عزاداری امام حسین علیه السلام

اشاره

1. گریستن در عزای امام حسین علیه السلام و گریاندن دیگران و برپایی مجالس سوگواری سالار شهیدان ازجمله کارهای مستحب مؤکّد و از افضل قُرُبات و دارای ثواب بسیاری است ولی از آنجا که برخی از افراد گاهی در عزاداری دچار افراط یا تفریط می شوند، توجه به چند شرط از شرایط عزاداری قابل توجه است:

الف) آنچه خوانده می شود مشتمل بر مطالب دروغ و باطل نباشد.

ب) همراه با کار حرام، مثلاً موسیقی لهوی نباشد.

ج) همراه با مطالبی که وهن مذهب یا تنقیص و تحقیر آن حضرت است نباشد.

د) موجب اضرار به نفس (ضرر قابل توجه) نباشد.

ه’) سبب ترک واجب نباشد که گاهی سبب ترک نماز یا قضاشدن آن می شود.(1)

1- امام خمینی قدس سره، استفتائات، ج3، ص579؛ آیهاللّه خامنه ای (دامت برکاته)، ترجمه اجوبهالاستفتائات، ص222 و223.

سؤال: نظر مبارک خود را در مورد خواندن دعاهای کمیل، ندبه، سمات، زیارت عاشورا و جامعه، عزاداری حضرت امام حسین علیه السلام از قبیل روضه خوانی، سینه زنی و غیره مرقوم فرمایید تا رفع ابهام و شبهه از دسائس مغرضین شود و نیز شیعیان راستین اغفال نشوند؟

جواب: خواندن ادعیه مأثوره و عزاداری برای حضرت سیدالشهداءعلیه السلام از افضل قُرُبات و آدم ساز است. (1)

سؤال: لطفاً نظر خود را در مورد تعزیه ای که با شرائط ذیل خوانده می شود و مرسوم محل می باشد. مرقوم فرمایید تا به آن عمل شود؟

1. از طبل و شیپور و سائر ادوات طرب انگیز هیچ گونه استفاده نمی شود.

2. تعزیه را با صدای ساده که غنا به آن گفته نمی شود می خوانند.

3. اجتماع مرد و زن به صورتی است که زن ها و مردها جداگانه و با فاصله پنجاه متر از هم می نشینند.

4. کسی که نسخه زنانه را می خواند فقط عبا به دوش دارد و یک دستمال سیاه به سر می پیچد.

5. اشعار معمولی به زبان محلّی (که در اغلب مجالس مرسوم است) خوانده می شود.

1- امام خمینی قدس سره، استفتائات، ج3، ص582، س39.

6. مزاحم وقت نماز و روضه خوانی و مانع وعظ نیست و خواننده هم اهل محل است.

جواب: با خصوصیّات مذکوره اشکالی ندارد. (1)

سؤال: در بعضی از هیئت های مذهبی، مصیبت هایی خوانده می شود که مستند به مقتل معتبری نیست و از هیچ عالم یا مرجعی هم شنیده نشده است و هنگامی که از خواننده مصیبت از منبع آن سؤال می شود، پاسخ می دهند که اهل بیت علیهم السلام اینگونه به ما فهمانده اند و یا ما را راهنمایی کرده اند و واقعه کربلا فقط در مقاتل نیست و منبع آن هم فقط به گفته های علما نمی باشد، بلکه گاهی بعضی از امور برای مدّاح یا خطیب حسینی از راه الهام و مکاشفه مکشوف می شود، سؤال من این است که آیا نقل وقایع از این طریق صحیح است یا خیر؟ و در صورتی که صحیح نباشد، تکلیف شوندگان چیست؟

جواب: نقل مطالب به صورت مزبور بدون اینکه مستند به روایتی باشد و یا در تاریخ ثابت شده باشد وجه شرعی ندارد، مگر آنکه نقل آن به عنوان بیان حال به حسب برداشت متکلّم بوده و علم به خلاف بودن آن نداشته باشد و تکلیف شنوندگان نهی از منکر است به شرطی که موضوع و شرایط آن نزد آنان ثابت شده باشد. (2)

1- امام خمینی قدس سره، استفتائات، ج3، ص579، س32.
2- آیهاللّه خامنه ای (دامت برکات)، ترجمه اجوبهالاستفتائات، ص323، س1446.

استفاده از ابزار موسیقی در عزاداری

از آنجا که در برخی از هیئت های عزاداری از شیپور و طبل و سنج و دیگر وسائل موسیقی استفاده می شود، توجه به چند استفتاء لازم است:

سؤال: آیا زدن طبل و شیپور در تعزیه حضرت سیدالشهداءعلیه السلام جایز است یا نه؟

جواب: اگر از آلات لهو و لعب نباشد و وهن بر مذهب هم نشود مانع ندارد. (1)

سؤال: استفاده از طبل و سنج و شیپور و همچنین زنجیرهایی که دارای تیغ هستند در مجالس و دسته های عزاداری چه حکمی دارد؟

جواب: اگر استفاده از زنجیرهای مزبور موجب وهن مذهب در برابر مردم شود و یا باعث ضرر بدنی قابل توجهی گردد جایز نیست، ولی استفاده از شیپور و طبل و سنج به نحو متعارف اشکال ندارد. (2)

سؤال: استفاده از آلات موسیقی مانند اُرگ (از آلات موسیقی و شبیه پیانو است) و سنج و غیر آنها در مراسم عزاداری چه حکمی دارد؟

جواب: استفاده از آلات موسیقی، مناسب با عزاداری سالار شهیدان نیست و شایسته است مراسم عزاداری به

1- امام خمینی قدس سره، استفتائات، ج3، ص583، س45.
2- آیهاللّه خامنه ای (دامت برکاته)، ترجمه اجوبهالاستفتاءات، ص322، ص1441.

همان صورت متعارفی که از قدیم متداول بوده برگزار شود.(1)

قمه زنی

ازجمله اعمالی که در عصر حاضر سبب توهین دیگران به مذهب تشیّع شده و سابقه تاریخی و توجیه عقلانی ندارد قمه زنی یا تیغ زنی است. این عمل در فتاوای بسیاری از فقها حرام شمرده شده که به برخی از آنها اشاره می شود:

سؤال: قمه زنی و سینه زنی با بدن برهنه در انظار عمومی چه حکمی دارد؟

جواب: در شرایط و اوضاع کنونی از قمه زدن خودداری شود و عزاداری و سینه زدن مانعی ندارد.(2)

سؤال: آیا قمه زنی به طور مخفی حلال است یا اینکه فتوای شریف جنابعالی عمومیت دارد؟

جواب: قمه زنی علاوه بر اینکه از نظر عرفی از مظاهر حزن و اندوه حساب نمی شود و سابقه ای در عصر ائمه علیهم السلام و زمان های بعد از آن ندارد و تأییدی هم به شکل خاص یا اعم از معصوم علیهم السلام در مورد آن نرسیده است، در زمان حاضر موجب وهن و بدنام شدن مذهب می شود، بنابراین در هیچ حالتی جایز نیست. (3)

سؤال: آیا قمه زنی جایز است؟ چنانچه در این مورد

1- همان، ص324، س1449.
2- امام خمینی قدس سره، استفتائات، ج3، ص583، س42.
3- امام خمینی قدس سره، اجوبهاستفتائات، ص326، س1461.

نذری وجود داشته باشد، وظیفه چیست؟

جواب: با توجه به گرایشی که نسبت به اسلام و تشیع بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در اکثر نقاط جهان پیدا شده و ایران اسلامی به عنوان ام القرای جهان اسلام شناخته می شود و اعمال و رفتار ملت ایران به عنوان الگو و بیانگر اسلام مطرح است، لازم است در رابطه با مسائل سوگواری و عزاداری سالار شهیدان حضرت اباعبداللّه الحسین علیه السلام به گونه ای عمل شود که موجب گرایش بیشتر و علاقه مندی شدیدتر به آن حضرت و هدف مقدس وی گردد، پیداست در این شرایط مسأله قمه زدن نه تنها چنین نقشی ندارد، بلکه به علت عدم قابلیت پذیرش و نداشتن هیچ گونه توجیه قابل فهم مخالفین، نتیجه سوء بر آن مترتب خواهد شد. به همین جهت لازم است شیعیان علاقه مند به مکتب امام حسین علیه السلام از آن خودداری کنند و چنانچه در این مورد نذری وجود داشته باشد، نذر واجدشرایط صحت و انعقاد نیست.(1)

سؤال: آیا زنجیرزنی و قمه زنی و شمشیرزنی در عزای امام حسین علیه السلام جایز است؟

جواب: بی شک مراسم سوگورای خامس آل عباعلیه السلام از افضل قربات است، ولی نباید کاری کرد که موجب وهن مذهب در نظر دیگران شود. (2)

1- جامع المسائل آیهاللّه فاضل لنکرانی قدس سره، ج1، ص622، س2172.
2- استفتائات جدید آیهاللّه مکارم شیرازی (دامت برکاته)، ج1، ص157، س571.

ایشان در ادامه پاسخ سؤالی دیگر درباره عزاداری و قمه زنی چنین نگاشته اند:

در اینجا لازم می دانم همه برادران و خواهران ایمانی را به چند نکته توجه دهم:

1. باید همه بکوشند با خالص ترین نیّات در این مراسم شرکت جسته و قلب و روح خود را در اختیار سالار شهیدان قرار دهند، و به اهداف والای این قیام بزرگ تاریخ اسلام و بشریت بیندیشند، و گویندگان عزیز و نویسندگان محترم اهداف مهم این قیام پربار را تشریح کرده، و سوگواران را روزبه روز با آن آشناتر سازند تا مصداق کامل »عارفاً بِحَقِّهِ« حاصل گردد.

2. برادران و خواهران ایمانی باید خلوص این مراسم را از اموری که مخالف شرع اسلام و دستورهای پیشوایان بزرگ دین است حفظ کنند و از هر کاری که بهانه به دست دشمنان می دهد بپرهیزند و نیز از اعمالی مانند قمه زدن و قفل در تن کردن و امثال آن، که رهبر معظّم انقلاب در بیانات پربار خود به آن اشاره نمودند، اجتناب جویند. زیرا این اعمال دست آویزی به دست دشمنان خواهد داد تا کلّ این مراسم عظمی و سازنده را زیر سؤال برند، قمه را باید بر سر دشمن کوبید نه بر سر دوست، قفل را باید بر دهان دشمن زد، نه بر تن دوست، درست است که انگیزه این

افراد عشق به امام حسین علیه السلام و مکتب اوست ولی باید توجّه داشت که مقدس بودن انگیزه به تنهایی کافی نیست، باید نفس عمل هم مقدّس باشد. کیفیّت عزاداری یا باید در نصوص اسلامی وارد شده باشد و یا مشمول عمومات و اطلاقات ادلّه گردد، و این گونه کارها مسلّماً نه منصوص است، نه مصداق عزاداری در عرف عقلا و اهل شرع است. به علاوه موانعی نیز ازنظر شرع در برابر آن قرار دارد، و به تعبیر دیگر نه مقتضی شمول عمومات موجود است و نه مانع مفقود.

درست است که جمعی از بزرگان و فقهای شیعه پیشین قدس سره اجازه بعضی از این امور را در عصر خود به دلایل خاصی داده اند ولی آنها هم اگر در عصر ما و شرایط زمان ما بودند به یقین طور دیگری فتوا می دادند.

3. باید توجّه داشت که هدف اصلی قیام امام حسین علیه السلام، همان گونه که در وصیت تاریخی معروف آن حضرت آمده، احیای امر به معروف و نهی از منکر بود. بر همه عاشقان مکتبش لازم است این دو فریضه الهی و قرآنی را زنده کنند و به امام و پیشوای بزرگشان اقتدا نمایند، و از طریق صحیح و حساب شده با منکرات به مبارزه برخیزند و با گفتار و اعمال خود معروف را زنده کنند.

خداوندا همه ما را از پیروان راستین مکتب آن بزرگوار قرار ده و مشمول شفاعتش در دنیا و آخرت بنما، آمین یا رب العالمین. (1)

ایام عزاداری امام حسین علیه السلام

هرچند در بسیاری از کشورهای اسلامی و در بین پیروان اهل بیت، از آغاز ماه محرم تا پایان ماه صفر. مراسم عزاداری برای امام حسین علیه السلام برگزار است ولی لااقل دهه اول ماه محرم را به عنوان دهه عاشورا می توان ایام خاص عزاداری آن حضرت بنامیم، که به جز سوگواری و برپایی مجالس عزاداری، حکم روزه این ایام را یادآور می شویم:

1. روزه گرفتن در روز اول، سوم و هفتم محرم مستحب است. (2)

2. روزه گرفتن در روز عاشورا مکروه است. (3)

توضیح:

در بسیاری از موارد کراهت در عبادت به معنای »ثواب کمتر« است. بر این اساس نه تنها ترک آن عمل مطلوب نیست، بلکه به جای آوردن آن نیز ثواب دارد، مثل اقتدای مسافر به حاضر در نماز جماعت که ثواب آن از نماز انفرادی بیشتر است، ولی از نمازی که امام و مأموم نمازشان تمام باشد کمتر است.

1- استفتاء از حضرت آیت اللَّه مکارم شیرازی (دامت برکاته).
2- العروهالوثقی، ج1، ص243.
3- همان.

اما درخصوص روزه عاشورا کراهت حقیقی است و ترک آن بهتر است. در روایت آمده است که بنی امیّه آن روز را به شکرانه پیروزی خیالی خود روزه می گرفتند و بدین جهت ائمه اطهارعلیهم السلام روزه آن روز را نهی فرمودند تا پیروان مکتب اهل بیت علیهم السلام همرنگ و همنوا با دشمنان نباشند.

ص: 37

نذورات امام حسین علیه السلام

اشاره

یکی از سنت های پسندیده مسلمانان، نذر اعمال یا اموالی برای امام حسین علیه السلام و سایر معصومین علیهم السلام است. این سنت حسنه همچنان رواج دارد و از آنجا که برخی از زائران گاهی برای عمل به نذر خود، سؤال های بسیار زیادی دارند توجه به برخی از احکام نذر مفید خواهد بود:

1. در نذر باید صیغه خوانده شود ولی لازم نیست آن را به عربی بخواند؛ پس اگر بگوید: (اگر مریض من خوب شود برای خدا برعهده من است که ده هزار تومان به حرم امام رضاعلیه السلام بدهم)(1) نذر او

صحیح است و باید مطابق آن عمل کند، بنابراین اگر صیغه نذر نخوانده باشد، عمل به آن واجب نیست. (2)

1- به فتوای برخی از فقهاء، اگر بگوید برای خدا نذر کردم چنین کنم به احتیاط واجب باید به آن عمل کند ولی اگر نام خدا نبرد و فقط بگوید نذر کردم یا نام یکی از اولیای خدا را ببرد، نذر صحیح نیست.
2- توضیح المسائل مراجع، م2641.

2. انسان کاری را می تواند نذر کند که انجام دادن آن برایش ممکن باشد؛ بنابراین کسی که نمی تواند پیاده به کربلا برود، اگر نذر کند پیاده برود، نذر او صحیح نیست.(1)

3. اگر انسان نذر کند کاری را انجام دهد، باید همان طور که نذر کرده عمل کند، پس اگر نذر کند روز اوّل ماه به زیارت برود، چنانچه روز قبل یا بعد از آن برود، کفایت نمی کند و به نذر عمل نشده است. (2)

4. اگر نذر کند که به زیارت امام حسین علیه السلام برود، چنانچه به زیارت امام دیگر برود کافی نیست و چنانچه به واسطه عذری مانند بیماری یا تنگدستی نتواند امام حسین علیه السلام را زیارت کند، چیزی بر او واجب نیست.(3)

5. کسی که نذر کرده به زیارت برود و غسل زیارت و نماز آن را نذر نکرده، لازم نیست، غسل و نماز را انجام دهد. (4)

6. اگر چیزی را نذر خود امام حسین علیه السلام کند، چنانچه مصرف معینی را قصد کرده باید به همان مصرف برساند و اگر مصرف معینی را قصد نکرده، باید به فقیران و زائران بدهد یا مسجد و مانند آن بسازد و ثواب آن را به امام هدیه

1- همان، م2647.
2- همان، م2651.
3- همان، م2660.
4- همان، م2661.

کند (1)و اگرخودش نتواند به این مصارف برساند می تواند به افراد مسئول در دفاتر نذورات حرم مراجعه کند تا به مصارف شرعی آن برسد.

7. اگر برای حرم امام حسین علیه السلام چیزی نذر کند، باید آن را به مصارف حرم برساند، ازقبیل فرش و پرده و روشنایی.(2) بنابراین می تواند به مسئولین

دفاتر نذورات تحویل دهد تا به مصارف معین برسد.

بردن اشیاء حرم

بردن مهر و قرآن و کتاب های دعای حرم مطهر جایز نیست و چنانچه کسی عمداً یا سهواً برده باشد، باید به جای آن برگرداند. (3)

1- همان، م2663.
2- همان، م2662.
3- امام خمینی قدس سره، استفتائات، ج2، ص345، ص26.

یکی دیگر از سنت های حسنه مسلمانان که از دیرباز منشأ آثار و برکات بسیار زیادی بود »وقف« است. موقوفات مؤمنان در طول تاریخ موجب آبادانی مساجد و مشاهد و مکاتب و مدارس و برپایی مراسم مذهبی بوده و هست، شاید در بین حضرات معصومین علیهم السلام موقوفات سید و سالار شهیدان علیه السلام بیش از همه موجود هست و از آنجا که مشارکت مردم در مراسم عزای اباعبداللّه الحسین علیه السلام فراگیر است و اکثر مؤمنان و شیفتگان آن حضرت در آن شرکت دارند و به نحوی در اموال موقوفه تصرف می کنند، اعم از آنها که زائر قبر ایشانند یا کسانی که در تکایا و حسینیه ها و خیمه ها به سوگواری می پردازند تصرف در موقوفات دارند یا از آنها استفاده می کنند، لذا آشنایی با مسائل وقف برای آنان در حدّ نیاز ضرورت دارد و در این مجال به طور مختصر به آنها می پردازیم:

1. وقف آن است که انسان مالکیّت خود را از مالی سلب کند و منفعت آن را در راه خدا و خیر قرار دهد. (1)

2. صیغه وقف را لازم نیست به عربی بخوانند، بلکه اگر مثلاً بگوید خانه خود را وقف کردم،(2) وقف صحیح است. (3)

3. واقف باید مال وقف شده را به متولی تحویل دهد،(4) بنابراین اگر انسان چیزی را وقف حرم امام

حسین علیه السلام کرده باشد باید به مسئولان دفتر موقوفات حرم تحویل دهد.

4. پس از آنکه مالی را وقف کرد و تحویل داد، واقف نمی تواند عنوان آن را تغییر دهد؛ مثلاً اگر چیزی را وقف حرم امام حسین علیه السلام کرده باشد نمی تواند به وقف برای حرم امامی دیگر یا مسجد یا حسینیه تغییر دهد. (5)

5. اگر چیزی را برای حرم امام حسین علیه السلام وقف کرده باشد، منافع آن باید صرف در تعمیر و تأمین نور و اجرت خدمتگزاران و نگهبانان و سایر هزینه های

1- تحریرالوسیله، ج2، کتاب الوقف و اخواته، ص62.
2- به فتوای برخی از فقها، وقف به عمل هم بدون خواندن صیغه وقف صحیح است، مثلاً اگر فرشی را به قصد وقف بودن در مسجد یا حرم پهن کند، صحیح است.
3- توضیح المسائل، م2677.
4- تحریرالوسیله، ج2، کتاب الوقف و اخوانه، ص64، م8و14.
5- همان، ص74، م69.

حرم شود. (1)از آنجا که امروزه خود افراد

نمی توانند منافع موقوفات را به این مصارف برسانند لازم است به مسئولان دفتر موقوفات حرم تحویل دهند تا به مصارف شرعی آن برسد.

6. اگر چیزی را برای سیدالشهداعلیه السلام وقف کرده باشد، صرف در عزاداری آن حضرت، مانند مزد قاری و آنچه در مجالس عزای امام حسین علیه السلام متعارف است می شود.(2)

1- همان، م57.
2- همان، م58.

تصویر امام حسین علیه السلام

در سال های اخیر تصاویر زیادی از معصومین علیهم السلام به ویژه حضرت اباعبداللّه الحسین علیه السلام، نقاشی و منتشر می شود. بی شک هیچ یک از این تصاویر واقعیت ندارد و مطابق جمال آن انوار حق نمی باشد؛ هرچند ممکن است برخی از محاسن آنها را دربر داشته باشد، اما اِسناددادن آنها به معصومین علیهم السلام بدین معنا که بگوییم این عکس، تصویر امام است، جایز نیست و بی احترامی به آنها که نوعی بی احترامی به صاحب عکس محسوب می شود، باید پرهیز شود، مثلاً برای امحاء آنها، سوزاندن جایز نیست. به یک استفتاء از محضر امام خمینی قدس سره توجه فرمایید.

سؤال: نظر اسلام در رابطه با عکس هایی که می گویند حضرت علی و حضرت محمدعلیهماالسلام است چیست؟ منظور همان عکس هایی است که به صورت روحانی کشیده اند و در خیابان ها به فروش می رسانند، برخورد مسلمان ها با این عکس ها باید چگونه باشد؟

ص: 44

جواب: اسناد به آن حضرات ندهند، لکن احترام لازم است.(1)

ص: 45

1- امام خمینی قدس سره، استفتائات، ج1، ص116، س313.

آب فرات

فرات، رودخانه مهمی است که حادثه عظیم کربلا در نزدیکی آن اتفاق افتاده است و یادآور فداکاری و تشنگی اباعبداللّه الحسین علیه السلام و یاران ایشان در روز عاشوراست.

مطابق آنچه در روایات آمده، آب این رودخانه دارای فضیلت و برکت بسیاری است.(1)

به چند نمونه از احکام فقهی مربوط به این آب اشاره می شود:

1. نوشیدن آن در هر حال و برای شفایافتن از بیماری مستحب است و اثر دارد.(2)

2. مستحب است کام نوزاد را با آب فرات و تربت سیدالشهداعلیه السلام بردارند.(3)

1- سفینهالبحار، ج7، ص49.
2- سراج الشیعه، فی آداب الشریعه، ص36، در آداب خوردن و آشامیدن.
3- تحریرالوسیله، ج2، ص310، م2.

3. مستحب است غسل زیارت قبر امام حسین علیه السلام در صورت امکان با آب فرات باشد.(1)

والحمدللّه اولاً و آخراً

ص: 47

1- سراج الشعیه، فی آداب الشریعه، ص241، در آداب زیارت.

فهرست منابع

1. اجوبه الاستفتائات، ترجمه فارسی.

2. استفتائات، امام خمینی.

3. استفتائات از حضرت آیت اللَّه مکارم شیرازی.

4. الخامس فی الاغسال المکانیه و العلمیه؛ سراج الشیعه فی آداب الشریعه.

5. العروهالوثقی، ج11.

6. بحارالانوار.

7. تحریرالوسیله، ج1، القول فی احکام المسافر.

8. توضیح المسائل.

9. جامع المسائل.

10. سراج الشیعه، فی آداب الشریعه؛ در آداب زیارت.

11. سفینهالبحار، ج7.

12. کامل الزیارات.

13. مفاتیح الجنان، آداب زیارت.

14. وسائل الشیعه، ج5.

درباره مرکز

بسمه تعالی
هَلْ يَسْتَوِی الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
آیا کسانی که میدانند و کسانی که نمیدانند یکسانند ؟
سوره زمر/ 9

مقدمه:
موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال 1385 هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:
موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:
1.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
2.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
3.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...
4.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
5.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
6.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:
1.عمل بر مبنای مجوز های قانونی
2.ارتباط با مراکز هم سو
3.پرهیز از موازی کاری
4.صرفا ارائه محتوای علمی
5.ذکر منابع نشر
بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :
1.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه
2.برگزاری مسابقات کتابخوانی
3.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...
4.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...
5.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com
6.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...
7.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی
8.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...
9.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)
10.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)
11. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در 8 فرمت جهانی:
JAVA.1
ANDROID.2
EPUB.3
CHM.4
PDF.5
HTML.6
CHM.7
GHB.8
و 4 عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :
ANDROID.1
IOS.2

WINDOWS PHONE.3
WINDOWS.4
به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .
درپایان :
از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک 129/34- طبقه اول
وب سایت: www.ghbook.ir
ایمیل: Info@ghbook.ir
تلفن دفتر مرکزی: 03134490125
دفتر تهران: 88318722 ـ 021
بازرگانی و فروش: 09132000109
امور کاربران: 09132000109